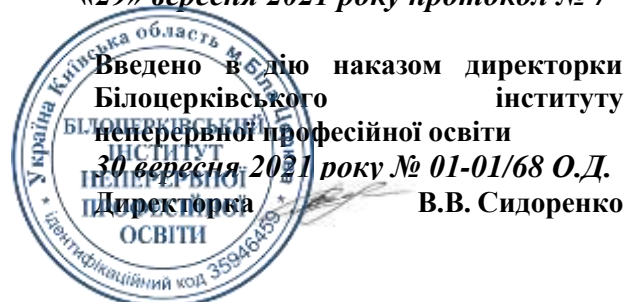

**БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ
НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ
Кафедра методики професійної освіти та соціально-гуманітарних дисциплін**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою Білоцерківського
інституту неперервної професійної освіти
«29» вересня 2021 року протокол № 7

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
КУЛЬТУРА ФАХОВОЇ МОВИ
(шифр за ОПП – ОК 2 – дисципліна формування
загальних компетентностей)

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування
Спеціальність: 073 Менеджмент
Освітня програма: Адміністративний менеджмент
Рівень вищої освіти: другий (магістерський)
Рік навчання: II, семестр 1
Вид дисципліни: професійна підготовка, обов'язкова
Форма навчання: заочна

Біла Церква 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Культура фахової мови» складена відповідно до навчального плану освітньо-професійної програми «Адміністративний менеджмент» спеціальності 073 Менеджмент галузі знань 07 Управління та адміністрування.

Автор-укладач робочої програми:

Вінтонів Михайло Олексійович, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, психології та менеджменту БІНПО

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри
методики професійної освіти та соціально-гуманітарних дисциплін
Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти
(протокол № 11 від 21 вересня 2021 р.)

Рекомендовано на засідання Ради із забезпечення якості освітньої діяльності
та якості вищої освіти
Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти
(протокол № 1 від 28 вересня 2021 р.)

Затверджено Вченою радою
Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти
(протокол № 7 від 29 вересня 2021 р.)

1. Опис навчальної дисципліни

<i>Найменування показників</i>	<i>Галузь знань, напрями підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень</i>	<i>Характеристика навчальної дисципліни</i>
		заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 4	Галузь знань: 07 Управління та адміністрування	Обов'язкова
		Рік підготовки
Загальна кількість годин – 120	Спеціальність: 073 Менеджмент	2
		Семестр
	Освітньо-професійна програма: Адміністративний менеджмент	1
		Лекції
	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	10
		Практичні заняття
		10
		Самостійна робота
		100
		Індивідуальні завдання
Практичні завдання		
Вид контролю - залік		

Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить – 15 % : 85 %.

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Культура фахової мови» – формування мовно-комунікативної компетентності студентів; усвідомленої позитивної мовної поведінки; оволодіння нормами сучасної української літературної мови; набуття навичок оперування термінологією майбутньої спеціальності; уміння користуватися різними функційними стилями й підстилями в навчальній діяльності та професійному вжитку; формування навичок комунікативно виправданого використання засобів мови з дотриманням етикету фахового спілкування.

Завдання навчальної дисципліни: виховання в студентів почуття національної свідомості, що значною мірою сприяє підвищенню мотивації вивчення української мови; формування комунікативної, мовної, мовленнєвої, предметної, прагматичної, соціокультурної компетентностей студентів на

основі свідомого опанування мовної і мовленнєвої теорії; корекція орфографічної та пунктуаційної грамотності майбутніх фахівців; збагачення словникового запасу студентів термінологічною лексикою та фразеологією.

Перелік компетентностей, що забезпечує навчальна дисципліна:

- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності) (ЗК2);
- здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного самоменеджменту (ФК3);
- здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління (ФК5);

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Культура фахової мови» здобувачі вищої освіти повинні:

вміти:

- використовувати знання основ професійної комунікації в письмовій та/або усній формах, демонструвати знання основних методів та прийомів редагування фахового тексту (ПРН21);
- вміти спілкуватись в професійних і наукових колах державною мовою (ПРН36).

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Вступ до вивчення навчальної дисципліни

Тема №1. Поняття культури мовлення

Предмет, завдання і значення курсу «Культура усного і писемного мовлення».

Визначення понять «культура української мови», «ознаки культури української мови». Еволюція поняття.

Функції мови. Закон про мови. Поняття мови в Конституції України. Обговорення проблеми двомовності. Обговорення проблеми формування мовної особистості у концепції народної освіти. Позитивні та негативні риси пуризму.

Ключові слова: культура української мови, ознаки культури мовлення: правильність; точність, логічність, багатство (різноманітність), чистота, доречність, достатність, виразність, емоційність; державна мова, функції мови, мовна політика, двомовність, пуризм.

Тема №2. Поліфункціональність як один з основних аспектів вияву культури мовлення. Стилiстичні норми української мови.

Культура мовлення та «стиль мовлення». Класифікації стилів мовлення. Характеристика стилів мовлення. Розгляд взаємозв'язку і взаємодії стилів. Зумовлене використання елементів одного стилю в текстах іншого.

Ключові слова: стиль мовлення, класифікації стилів мовлення, функціональні особливості стилів мовлення.

Тема №3. Види та правила усного спілкування за професійним спрямуванням. Український мовленнєвий етикет

Мовленнєвий етикет як складник культури мовлення.

Ділова нарада. Формування вербальних та невербальних засобів ведення бесіди. Службова бесіда. Телефонна ділова розмова.

Ключові слова: мовленнєвий етикет, ділова нарада, службова бесіда, телефонна ділова розмова, інтернет-спілкування.

Тема №4. Правильність та виразність мовлення. Орфоепічні та акцентуаційні норми усного мовлення майбутнього фахівця

Розгляд основних орфоепічних норм української мови. Вимова голосних і приголосних звуків. Особливості вимови слів іншомовного походження. Фонетична та фонематична транскрипції. Наголос. Типи наголосів. Особливості наголошування слів в українській мові.

Ключові слова: орфоепічні норми, фонетична та фонематична транскрипції, наголос, типи наголосів.

Тема № 5. Виразність мовлення. Техніка мовлення та засоби логіко-емоційної виразності. Партитура тексту

Виразність мовлення як комунікативна ознака мовлення майбутнього фахівця.

Техніка мовлення (дихання, голос, дикція). Засоби логіко-емоційної виразності.

Партитура тексту.

Ключові слова: виразність мовлення, техніка мовлення, дихання, голос, дикція, засоби логіко-емоційної виразності, партитура тексту.

Тема №6. Логічність, змістовність та доречність як комунікативні ознаки мовлення. Публічний виступ як різновид мовленнєвої діяльності

Підготовка до публічного виступу. Способи виголошенн промови. Установлення контакту з аудиторією. Кінетична система спілкування. Звучання промови. Зоровий контакт та реакція аудиторії. Культура мовної поведінка. Дискусія, доповідь, промова. Образ оратора та аудиторії.

Ключові слова: публічного виступ, способи виголошенн промови, кінетична система спілкування, доповідь, промова.

Змістовий модуль II

Правильність мовлення. Графічні, орфографічні, лексичні та граматичні норми сучасної української літературної мови

Тема 7. Правильність мовлення. Графічні та орфографічні норми української мови як складники культури мовлення сучасного фахівця

Українська графічна система. Букви та небуквені знаки. Українська орфографія. Принципи української орфографії.

Ключові слова: графічна система, буква, принципи української орфографії, орфограма.

Тема 8. Графічні та орфографічні норми української мови

Правила вживання великої літери у власних назвах у сучасній українській літературній мові.

Специфіка подовження та подвоєння приголосних у сучасній українській літературній мові.

Правопис префіксів *пре-, при- при-, з-, роз-, без-, через-, від-, між-, над-, об-, перед-, під-, понад-* у сучасній українській літературній мові; звука [а] з давнього звука [о].

Правила написання ненаголошених *е, и, о* в сучасній українській літературній мові.

Ключові слова: орфограма.

Тема 9. Графічні та орфографічні норми української мови як складники культури мовлення сучасного фахівця

Правила написання *не-, ні-* з іменниками, прикметниками, займенниками, дієсловами, прислівниками, дієприкметниками та дієприслівниками у сучасній українській літературній мові; специфіка спрощення груп приголосних;

Правопис складних слів разом, через дефіс та окремо.

Ключові слова: орфограма.

Тема 10. Чистота, багатство та точність мовлення як комунікативні ознаки мовлення. Лексика як найбільш відкрита мовна підсистема

Чистота, багатство та точність мовлення як комунікативні ознаки мовлення. Лексичні ресурси. Лексичні норми.

Синонічний потенціал мови. Нормативність мовлення. Розрізнення паронімів.

Стилістичні функції синонімів, омонімів, антонімів, паронімів.

Ключові слова: чистота мовлення, багатство мовлення, точність мовлення, лексичні ресурси, лексичні норми, синоніми, омоніми, антоніми, пароніми.

Тема 11. Лексичні норми української мови. Словники й довідкова література

Власне українська лексика та запозичена. Вживання слів іншомовного походження в професійному мовленні. Інтернаціоналізми, екзотизми та варваризми у складі запозиченої лексики.

Лексика за сферами вживання. Точність мовлення. Творче напрацювання професійно орієнтованих лексичних одиниць. Лексика української з погляду активного-пасивного вживання. Класифікація словників.

Ключові слова: чистота мовлення, багатство мовлення, точність мовлення, терміни, професіоналізми, сленг, жаргон, запозичена лексика, активна лексика, архаїзми, історизми, сленг, жаргон, словник.

Тема 12. Термінологія обраного фаху. Кодифікація і стандартизація термінів. Алгоритм укладання термінологічного стандарту.

Ключові слова: термін, мовне кліше.

Тема 13. Правильність мовлення. Суспільне значення морфологічних норм у контексті мовних інновацій

Нормативні аспекти граматичних категорій іменника (рід, число, відмінок). Прикметник у професійному мовленні. Норми вживання числівника. Займенник у професійній комунікації. Нормативні аспекти граматичних категорій дієслова.

Ключові слова: граматична категорія, граматична форма, іменник, дієслово, прикметник, числівник, займенник, дієслово.

Тема 14. Синтаксичні аспекти культури мовлення

Особливості синтаксису у професійній комунікації. Порядок слів у реченні. однорідні члени речення. Координація присудка з підметом. Складні випадки керування.

Ключові слова: підмет, присудок, додаток, означення, обставина, керування, координація.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт:					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семинари	Практичні	Лабораторні	Модульні	
Змістовий модуль I. Вступ до вивчення навчальної дисципліни. Культура усного професійного мовлення							
Тема 1. Вступ. Поняття культури мовлення.				2			8
Тема 2. Поліфункціональність як один з основних аспектів вияву культури мовлення. Стилистичні норми української мови.		2					8
Тема 3. Види та правила усного спілкування за професійним спрямуванням (ділова нарада, службова бесіда, телефонна ділова розмова). Український мовленнєвий етикет.		2					8
Тема 4. Правильність та виразність мовлення. Орфоепічні та акцентуаційні норми усного мовлення майбутнього фахівця				2			8
Тема 5. Виразність як комунікативна ознака мовлення майбутнього фахівця. Техніка мовлення (дихання, голос, дикція) та засоби логіко-емоційної виразності. Партитура тексту.		2					8
Тема 6. Логічність, змістовність та доречність як комунікативні ознаки мовлення. Публічний виступ як різновид мовленнєвої діяльності.							10
Разом	60	6		4			50
Змістовий модуль II. Графічні, орфографічні, лексичні та граматичні норми сучасної української літературної мови							
Тема 7-9. Правильність мовлення. Графічні та орфографічні норми української мови.		2					8
Тема 10. Чистота, багатство та точність мовлення як комунікативні ознаки мовлення.							8
Тема 11. Лексичні норми. Словники.				2			8
Тема 12. Термінологія обраного фаху		2					8
Тема 13. Правильність мовлення. Суспільне значення морфологічних норм у контексті мовних інновацій.				2			8
Тема 14. Синтаксичні аспекти культури мовлення.				2			10
Разом	60	4		6			50
Підготовка та проходження контрольних заходів							
Усього	120	10		10			100

5. Теми та зміст лекційних занять

Тема 1. Поліфункціональність як один з основних аспектів вияву культури мовлення

1. Культура мовлення: ретроспекція і перспекція.
2. Поняття норми в лінгвістиці.
3. Типологія норм.
4. Стилістичні норми української мови.

Тема 2. Види та правила усного й письмового спілкування за професійним спрямуванням

1. Типологія комунікації.
2. Специфіка усного ділового спілкування.
3. Письмове ділове спілкування.
4. Ділова нарада.
5. Службова бесіда та телефонна ділова розмова.
6. Український мовленнєвий етикет.

Тема 3. Виразність як комунікативна ознака мовлення майбутнього фахівця

1. Техніка мовлення (дихання, голос, дикція).
2. Засоби логічної виразності.
3. Особливості емоційної виразності.

Тема 4. Правильність мовлення

1. Графічні норми української мови
2. Динаміка орфографічних норм української мови.
3. Становлення граматичних норм української мови
4. Синтаксичні норми української мови.

Тема 5. Термінологія обраного фаху

1. Термін: основні ознаки
2. Становлення української фахової термінології
3. Джерела поповнення термінологічної лексики
4. Закономірності запозичення термінної лексики в сучасній українській мові

6. Теми та зміст практичних занять

Тема 1. Вступ. Поняття культури мовлення

1. Стилістичні норми фахової мови
Комунікативна гра «Познайомимося ще раз».
2. Риторична розминка.
3. Вправи на розвиток голосу, дикції, дихання.
4. Бліцопитування.
5. Заповніть пропуски на місці крапок у клітинках таблиці. Усно обгрунтуйте кожну відмінність між поняттями “мова” і “мовлення”.
6. Дискусія: Пуризм: за і проти (ознайомлення з правилами проведення дискусії).
7. Виконання творчих завдань: «Мовне обличчя мого міста (села)», «Мовна особистість менеджера тощо».
8. Творче завдання «Вимоги до ключових слів».
9. Ігри, спрямовані на формування вербальних та невербальних засобів ведення бесіди: «Вибір місця», «Свій-чужий», «Варіації на тему» (моделювання аудиторії), «Меморії», «Імідж».
10. Експериментальне завдання «Установи дистанцію».
11. Творче завдання «Почни розмову».
12. Ігра «Сократів діалог», «Вдала відповідь» (уміння вести діалог).

Тема 2. Правильність та виразність мовлення.

1. Визначення типів переносних значень слів
2. Визначення стилістичної функції синонімів.
3. Визначення стилістичної функції антонімів.
4. Міжмовні омоніми.
5. Розмежуйте значення поданих паронімів
6. Перекладіть слова і вирази українською мовою. Зверніть увагу на особливості відтворення українською мовою виділених багатозначних лексем. Які з дібраних вами відповідників в українській мові є паронімічними?

Тема 3. Лексичні норми

1. Випишіть неологізми.
2. Назвіть та запишіть неологізми з вашої професійної сфери.
3. У наведених реченнях виділіть okazіоналізми, визначте спосіб їх виникнення.
4. Підкресліть у реченнях жаргонізми, арготизми, сленгові слова. Визначте їхню роль.
5. Укладіть міні-словник шкільного та студентського жаргону.
6. Складіть міні-словник професійного жаргону менеджерів.

Тема 4. Граматична правильність мовлення.

1. Іменники поставте в родовому відмінку однини і запишіть у дві колонки: 1) із закінченням –а, -я; 2) із закінченням –у, -ю.
2. Визначте рід невідмінюваних іменників.
3. Виявіть порушення морфологічних норм, запишіть правильно.
4. Поставте іменники в кличному відмінку.
5. Від поданих прикметників утворіть усі можливі форми ступенів порівняння. Поясніть різницю в значенні виділених слів, склавши з ними речення або ввівши їх до словосполучень.
6. виправте помилки у словосполученнях, які виражають час. Зверніть увагу на правильний вибір прийменника.
7. Провідмініайте числівники.
8. Розкрийте дужки, запишіть числа словами, узгоджуючи числівники з іменниками.
9. Перекладіть словосполучення українською мовою.
10. Утворіть усі можливі форми наказового способу від інфінітивів. Зверніть увагу на вид дієслова (доконаний – недоконаний), правильний наголос та наявність паралельних форм.
11. Визначте дієвідміну поданих дієслів. Утворіть форми І особи множини (ми) та II особи однини (ти) теперішнього часу.
12. Відредагуйте речення відповідно до граматичних і стилістичних норм.

Тема 5. Синтаксичні аспекти культури мовлення.

1. Оберіть правильний варіант координації присудка з підметом, поставивши дієслова з дужок у форму минулого часу. Мотивуйте свій вибір.
2. Перекладіть словосполучення українською мовою. З'ясуйте, які з них мають відмінності у керуванні залежним словом в обох мовах:
3. Прочитайте речення. Встановіть випадки неправильного вживання слів, словоформ, синтаксичних конструкцій. Що зумовило появу цих помилок? Перевірте себе за словником. Відредагуйте речення і запишіть.
4. Виконайте пунктуаційну правку тексту.
5. Скласти безсполучникові речення професійної тематики за схемами.
6. Написати твір на тему: «Університет майбутнього», використовуючи різні типи речень (речення з тире між підметом і присудком; із вставними словами; відокремленими членами; складносурядні; складнопідрядні; безсполучникові). Підкреслити зазначені конструкції

7. Самостійна робота здобувачів освіти

Розподіл годин самостійної роботи для здобувачів:

1. Підготовка до контрольних заходів – 18 год.

2. Опрацювання питань, які не розглядаються на аудиторних заняттях – 84 год., з них на виконання індивідуальних дослідницьких завдань – 68 год. Усього 100 год.

Індивідуально-дослідницькі завдання у межах самостійної роботи спрямовані на формування і розвиток практичних умінь підготовки публікацій, доповідей та проєктів з актуальних проблем аудиту і оцінювання управлінської діяльності.

Результати опанування відповідного матеріалу перевіряються під час усного опитування, модульного і підсумкового (залік) контролю знань.

7.1. Методичні вказівки для самостійної роботи студентів

1. Методичні рекомендації до практичних робіт за навчальною дисципліною «Культура фахової мови» (електронне видання, що знаходиться в репозитарії навчальної дисципліни).
2. Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти за навчальною дисципліною «Культура фахової мови» (електронне видання, що знаходиться в репозитарії навчальної дисципліни).

7.2. Завдання для самостійної роботи студентів

Перелік тем для самостійного опрацювання:

Зміст завдання
Тема 1. Вступ. Поняття культури мовлення. Виконання творчого завдання. Написання есе «Мовна особистість менеджера» (1 год.).
Тема 2. Поліфункціональність як один з основних аспектів вияву культури мовлення . Наведіть приклади текстів різних стилів як вияв комунікативних ситуацій. Проаналізуйте в них доречність чи недоречність використаних мовних засобів. Опишіть, як функціонують різні стилі в Інтернеті. Сформуйте список посилань на сайти, які містять корисну фахову інформацією для менеджерів (творче завдання) (1 год.).
Тема 3. Поліфункціональність як один з основних аспектів вияву культури мовлення. Ознайомитися з сайтом Центр культури української мови (https://centrkum.blogspot.com/); долучитися до його роботи: запропонувати цікаві матеріали для його наповнення, зняти власні відео з порадами щодо удосконалення культури мовлення, організувати онлайн дискусії, обговорення, проблемні й пошукові завдання тощо (творче завдання) (творче завдання) (1 год.).
Тема 5. Виразність мовлення. Техніка мовлення та засоби логіко-емоційної виразності. Скласти партитуру тексту «Поради менеджерам щодо культури професійного мовлення» (творче завдання) (1 год.).
Теми 4. Орфоепічні та акцентуаційні норми усного мовлення майбутнього фахівця. Виконання вправ, проходження тестування (за електронним курсом) (2 год.).

Тема 6. Публічний виступ як різновид мовленнєвої діяльності. Створіть дорадчу промову: список тем в ЕНК (обсяг до 1 стор. тексту); презентація з 12 – 15 слайдів; підготуйтеся до виступу з повідомленням на практичному занятті (регламент – до 7 хв.) (творче завдання) (2 год.)
Теми 7-9. Графічні та орфографічні норми української мови як складники культури мовлення сучасного фахівця. Познайомитися з проектом нового правопису. Ваші «за» і «проти». Виконання вправ, проходження тестування (за електронним курсом) (3 год.)
Тема 10. Чистота, багатство та точність мовлення як комунікативні ознаки мовлення. Виконання вправ, проходження тестування (за електронним курсом) (1 год.)
Тема 11. Лексичні норми української мови. Словники й довідкова література.
Тема 12. Термінологія обраного фаху. Проходження тестування (за електронним курсом) (2 год.)
Тема 13. Суспільне значення морфологічних норм у контексті мовних інновацій. Виконання вправ, проходження тестування (за електронним курсом) (2 год.)
Тема 14. Синтаксичні аспекти культури мовлення. Виконання вправ, проходження тестування (за електронним курсом) (2 год.)

7.3. Критерії оцінювання самостійної роботи (есе)

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1 бала)	Відповідає стандартам (0,75)	Наближення до стандартів (0,5)	Нижче стандартів (0)
Позиція автора	Виклад позиції дає чітко та зрозуміле висловлювання позиції автора щодо теми есе.	Виступ дає чітке розуміння позиції автора з даної теми есе.	Виклад думок присутній, але не дає розуміння позиції автора.	Виклад позиції автора відсутній.
Розкриття теми	Творчо розкрито тему та викладено основні моменти для обговорення.	Розкрито тему та викладено основні моменти для обговорення.	В есе викладено деякі моменти для обговорення.	В есе не розкрито тему.
Послідовність	Аргументи щодо підтвердження думок подаються у логічному порядку, що надає цікавості та полегшує спостереження за авторським "баченням".	Аргументи надаються у досить логічному порядку, що дозволяє досить легко прослідкувати авторський хід думок.	Деякі деталі та аргументи подано неочікувано та нелогічно, що відволікає читача та робить есе трохи заплутаним.	Багато деталей або аргументів наведено в неочікуваному або нелогічному порядку, що відволікає читача та робить есе дуже заплутаним.
Узагальнення	Студент/ка коротко та лаконічно робить узагальнення.	Студент/ка використовує кілька речень, щоб точно описати, про що йдеться у статті.	Студент/ка точно резюмує більшу частину статті, але має певне непорозуміння.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення статті.
Граматика та орфографія	Студент/ка не допускає помилок	Студент/ка робить 1-2	Студент/ка робить 3-4	Студент/ка робить більше 4

	в граматиці чи правописі.	помилки в граматиці чи правописі.	в граматиці чи правописі.	помилки в граматиці чи правописі.	в граматиці чи правописі.	помилки в граматиці чи правописі.
Всього	5 балів					

7.3. Контрольні питання

1. Українська мова як єдина національна мова українського народу і форма його національної культури. Державна мова, її функції.
2. Поняття літературної мови. Ознаки літературної мови: високий ступінь престижності, багатофункціональність, стилістична диференціація, унормованість, наддіалектність. Позитивні та негативні риси пуризму.
3. Мовна норма. Типи мовних норм.
4. Поліфункціональність як один з основних аспектів вияву культури мовлення.
5. Характеристика наукового стилю мовлення.
6. Характеристика розмовного стилю мовлення.
7. Вимова голосних звуків.
8. Вимова приголосних звуків.
9. Вимова слів іншомовного походження. Акцентуаційні норми
10. Виразність мовлення як комунікативна ознака мовлення майбутнього фахівця.
11. Способи виголошенн промови.
12. Установлення контакту з аудиторієта способи утримання уваги.
13. Кінетична система спілкування.
14. Логічність, змістовність та доречність як комунікативні ознаки мовлення.
15. Особливості графічної системи української мови.
16. Орфографія української мови. Принципи правопису.
17. Правила вживання апострофа в сучасному українському правописові. Сполучення літер йо – ьо.
18. Правопис префіксів у сучасній українській літературній мові.
19. Ненаголошені *e, u, o* в сучасній українській літературній мові. Звук [a] з давнього звука [o]. Префікси пре-, при-, прі-.
20. Спрощення в групах приголосних.
21. Подвоєння приголосних звуків.
22. Написання слів з великої літери.
23. Чистота, багатство та точність мовлення як комунікативні ознаки мовлення. Лексичне значення слова.
24. Лексика української мови за походженням. Правила вживання слів іншомовного походження в професійному мовленні.
25. Лексичні норми. Лексика української мови за активністю-пасивністю.
26. Багатство мови. Фразеологічні ресурси.
27. Класифікації фразеологізмів.
28. Українська лексикографія. Типи словників.

29. Вигук.
30. Лексика української мови за походженням. Правила вживання слів іншомовного походження в професійному мовленні.
31. Особливості синтаксису у професійній комунікації. Типи словосполучень. Складні випадки керування.
32. Просте ускладнене речення. Однорідні члени речення, вставні слово і речення.
33. Просте ускладнене речення. Звертання, відокремлені члени речення, речення із вставленими конструкціями.
34. Складне речення. Засоби поєднання частин складного речення. Основні типи складних речень.
35. Складне безсполучникове речення. Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.

8. Методи навчання

Навчання не залежно від форми викладання (очна чи дистанційна) передбачає використання словесних (лекція, розповідь, пояснення, бесіда), наочних (ілюстрація, демонстрація, спостереження) та практичних (практична робота, тренувальні і творчі вправи) методів навчання.

Під час лекційних занять використовуються презентації, які поєднують словесні та наочні методи навчання, що дає можливість здобувачам вищої освіти акумулювати знання.

Під час практичних занять застосовуються словесні та практичні методи навчання, які спрямовані на формування у здобувачів вищої освіти здібностей пізнання, а саме: дискусії, індивідуальна та командна форма роботи, кейси.

Самостійна робота базується на наочних та практичних методах навчання і направлена на самостійне оволодіння здобувачами вищої освіти знаннями за темами навчальної дисципліни.

9. Методи контролю

Поточний контроль, який здійснюється у формі фронтального, індивідуального чи комбінованого контролю знань студентів під час практичних занять, виконання індивідуальних завдань при виконанні самостійної роботи, тестування, контрольна робота та залік.

10. Питання до заліку

1. Культура української мови. Ознаки культури української мови.
2. Українська мова як єдина національна мова українського народу і форма його національної культури. Державна мова, її функції.

3. Поняття літературної мови. Ознаки літературної мови: високий ступінь престижності, багатофункціональність, стилістична диференціація, унормованість, наддіалектність. Позитивні та негативні риси пуризму.
4. Функції мови.
5. Мовна норма. Типи мовних норм.
6. Поліфункціональність як один з основних аспектів вияву культури мовлення.
7. Характеристика офіційно-ділового стилю мовлення.
8. Характеристика наукового стилю мовлення.
9. Характеристика розмовного стилю мовлення.
10. Стилї мовлення в Інтернеті.
11. Вимова голосних звуків.
12. Вимова приголосних звуків.
13. Вимова слів іншомовного походження. Акцентуаційні норми
14. Український мовленнєвий етикет.
15. Виразність мовлення як комунікативна ознака мовлення майбутнього фахівця.
16. Підготовка до публічного виступу.
17. Способи виголошенн промови.
18. Установлення контакту з аудиторієта способи утримання уваги.
19. Кінетична система спілкування.
20. Логічність, змістовність та доречність як комунікативні ознаки мовлення.
21. Чергування *у з в* та *і з й*.
22. Особливості графічної системи української мови.
23. Орфографія української мови. Принципи правопису.
24. Позначення м'якості приголосних на письмі. Найважливіші правила вживання м'якого знака.
25. Правила вживання апострофа в сучасному українському правописі. Сполучення літер *йо – бо*.
26. Правопис префіксів у сучасній українській літературній мові.
27. Правопис слів іншомовного походження в сучасній українській літературній мові.
28. Ненаголошені *е, и, о* в сучасній українській літературній мові. Звук [а] з давнього звука [о]. Префікси *пре-, при-, прі-*.
29. Написання складних слів разом, через дефіс та окремо.
30. Спрощення в групах приголосних.
31. Подвоєння приголосних звуків.
32. Написання слів з великої літери.
33. Правопис часток *не* та *ні*.
34. Чистота, багатство та точність мовлення як комунікативні ознаки мовлення. Лексичне значення слова.
35. Однозначні та багатозначні слова. Типи переносних значень.

36. Культура української мови. Ознаки культури української мови.
37. Українська мова як єдина національна мова українського народу і форма його національної культури. Державна мова, її функції.
38. Поняття літературної мови. Ознаки літературної мови: високий ступінь престижності, багатофункціональність, стилістична диференціація, унормованість, наддіалектність. Позитивні та негативні риси пуризму.
39. Функції мови.
40. Мовна норма. Типи мовних норм.
41. Поліфункціональність як один з основних аспектів вияву культури мовлення.
42. Характеристика офіційно-ділового стилю мовлення.
43. Характеристика наукового стилю мовлення.
44. Характеристика розмовного стилю мовлення.
45. Стилї мовлення в Інтернеті.
46. Вимова голосних звуків.
47. Вимова приголосних звуків.
48. Вимова слів іншомовного походження. Акцентуаційні норми
49. Український мовленнєвий етикет.
50. Виразність мовлення як комунікативна ознака мовлення майбутнього фахівця.
51. Підготовка до публічного виступу.
52. Способи виголошенн промови.
53. Установлення контакту з аудиторієта способи утримання уваги.
54. Кінетична система спілкування.
55. Логічність, змістовність та доречність як комунікативні ознаки мовлення.
56. Чергування *у з в* та *і з й*.
57. Особливості графічної системи української мови.
58. Орфографія української мови. Принципи правопису.
59. Позначення м'якості приголосних на письмі. Найважливіші правила вживання м'якого знака.
60. Правила вживання апострофа в сучасному українському правописові. Сполучення літер *йо – ьо*.
61. Правопис префіксів у сучасній українській літературній мові.
62. Правопис слів іншомовного походження в сучасній українській літературній мові.
63. Ненаголошені *е, и, о* в сучасній українській літературній мові. Звук [а] з давнього звука [о]. Префікси *пре-, при-, прі-*.
64. Написання складних слів разом, через дефіс та окремо.
65. Спрощення в групах приголосних.
66. Подвоєння приголосних звуків.
67. Написання слів з великої літери.
68. Правопис часток *не* та *ні*.

69. Чистота, багатство та точність мовлення як комунікативні ознаки мовлення. Лексичне значення слова.
70. Однозначні та багатозначні слова. Типи переносних значень.
71. Лексика української мови за походженням. Правила вживання слів іншомовного походження в професійному мовленні.
72. Лексичні норми. Лексика української мови за активністю-пасивністю.
73. Точність мовлення. Лексика української мови за сферами вживання. Творче напрацювання професійно орієнтованих лексичних одиниць.
74. Багатство мови. Фразеологічні ресурси.
75. Класифікації фразеологізмів.
76. Українська лексикографія. Типи словників.
77. Нормативні аспекти семантико-граматичних категорій іменника (власні і загальні, конкретні й абстрактні).
78. Нормативні аспекти граматичних категорій іменника (рід, число, відмінок).
79. Граматичні категорії іменника, особливості вживання невідмінюваних іменників.
80. Прикметник у професійному мовленні.
81. Займенник у професійній комунікації. Групи займенників за значенням. Співвідношення займенників з іншими частинами мови.
82. Норми вживання числівника.
83. Нормативні аспекти граматичних категорій дієслова.
84. Загальна характеристика службових частин мови.
85. Вигук.
86. Особливості синтаксису у професійній комунікації. Типи словосполучень. Складні випадки керування.
87. Основні ознаки речення та класифікації. Порядок слів у реченні.
88. Координація присудка з підметом.
89. Просте ускладнене речення. Однорідні члени речення, вставні слово і речення.
90. Просте ускладнене речення. Звертання, відокремлені члени речення, речення із вставленими конструкціями.
91. Складне речення. Засоби поєднання частин складного речення. Основні типи складних речень.
92. Складне безсполучникове речення. Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Навчальна дисципліна оцінюється за 100-бальною шкалою за видами навчальної діяльності. Підсумкова оцінка по дисципліні виставляється за 100-бальною шкалою.

Завданнями поточного модульного контролю знань здобувачів є перевірка та оцінка:

- а) систематичності та активності роботи здобувача на аудиторних заняттях;
- б) виконання завдань, виданих для самостійного опрацювання;
- в) виконання модульних контрольних завдань;
- г) розуміння та засвоєння матеріалу, набутих навичок та вмінь самостійно опрацювати матеріал, самостійно працювати з літературою та іншими джерелами, осмислювати та узагальнювати зміст теми та розділу, а також умінь усно чи письмово подавати матеріал у вигляді презентації, відповідей на запитання тощо.

Результати поточного контролю знань здобувачів вищої освіти входять як складові елементи до загальної (остаточної) оцінки знань здобувачів з певної дисципліни.

Оцінка рівня роботи студента на практичних заняттях здійснюється в межах 30 балів. Студент допускається до заліку, якщо за результатами роботи протягом семестру він отримав не менше 22 балів. Якщо за результатами оцінювання роботи студента на практичних заняттях студент отримав менше 22 балів, він не допускається до заліку. Викладач, який веде практичні заняття, визначає перелік завдань, що повинні бути виконані студентом для допуску до заліку. У разі їх виконання студент допускається до заліку з оцінкою роботи на практичних заняттях 22 бали. Залік проводиться у вигляді усної роботи, що містить завдання з розв'язання задач та аналізу ситуацій.

Види робіт	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	10
Участь у практичних заняттях (виступи, проблемні ситуації)	50
Самостійна робота (аналіз інформаційних джерел, підготовка повідомлень, опрацювання спеціальної літератури)	40
Сума балів за всіма видами робіт	100
Залік	100

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	

64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

1. Методичні рекомендації до практичних робіт за навчальною дисципліною «Культура фахової мови» (електронне видання, що знаходиться в репозитарії навчальної).
2. Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти за навчальною дисципліною «Культура фахової мови» (електронне видання, що знаходиться в репозитарії).

13. Список рекомендованих джерел

ОСНОВНІ

1. Заболотний О., Заболотний В. Культура мовлення працівників органів місцевої влади та органів місцевого самоврядування. Київ, 2019. 272 с.
2. Заболотний О., Заболотний В. Правильне мовлення. Київ, 2020. 272 с.
3. Маруніч І., Гайдаєнко І. Ділове спілкування та культура мовлення. Київ, 2019. 224 с.
4. Мельник Т., Струганець Л., Бобесюк О. Культура мови: від теорії до практики. Київ, 2017.
5. Пасинок В.Г. Основи культури мовлення. Київ, 2019. 184 с.

ДОДАТКОВІ

1. Бабич Н. Д. Практична стилістика і культура української мови. Львів, 2016. 432 с.
1. Климова К.Я. Основи культури і техніки мовлення: навч. посібник. Київ, 2017. 240с.
2. Масенко Л. Т. Суржик: між мовою і язиком. Київ, 2018. 135 с.
3. Мацько Л. І. Культура української фахової мови: навч. посібник. Київ, 2017. 360 с.
4. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування: навчальний посібник. Київ, 2018. 231 с.
5. Семенюк О., Паращук В. Основи мовної комунікації. Київ, 2018. 240

6. Сербенська О. Антисуржик. Вчимося ввічливо поводитись і правильно говорити. Київ, 2017. 344 с.
7. Українська мова за професійним спрямуванням: навч. посібник за ред С. О. Карамана, О. А. Копусь. Київ, 2018. 544 с.
8. Українська мова. Мова фаху, мова науки, мова спілкування. *Текстовокомунікативне навчання: навчальний посібник* / за ред. Любашенко О.В. Київ, 2018. 256 с.

ДОВІДКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Волощак М. Неправильно – правильно. *Довідник з українського слововживання: За матеріалами засобів масової інформації*. Київ: Вид. центр «Просвіта», 2017. 128 с.
2. Головащук С. І. Складні випадки наголошення: Словник-довідник. Київ: Либідь, 2016. 192 с.
3. Головащук С. І. Українське літературне слововживання: Словник-довідник. Київ: Вища школа, 2017. 319 с.
4. Демська О. М., Кульчицький І. М. Словник омонімів української мови. Львів: Фенікс, 2016. 223с.
5. Довідник з культури мови/за ред. С. Я. Єрмоленко. Київ: Вища школа, 2016. 400 с.
6. Єрмоленко С. Я., Бибик С. П., Тодор О. Г. Українська мова. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів/за ред. С. Я. Єрмоленко. Київ: Либідь, 2017. 224 с.
7. Етимологічний словник української мови у семи томах/АН УРСР, Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні. Гол. редактор О. С. Мельничук. Київ: Наукова думка, 1982-2006.
8. Караванський С. Практичний словник синонімів української мови. Київ: Кобза, 1993. 472 с.
9. Орфоепічний словник / уклад. М. І. Погрібний. Київ: Рад. школа, 1984. 629 с.
10. Словник-довідник з культури української мови/ Д. Гринчишин, А. Капелюшний, О. Сербенська, З. Терлак. Київ: Знання, 2017. 367 с.
11. Словник епітетів української мови / С.П. Бибик, С.Я. Єрмоленко, Л.О. Пустовіт; За ред. С. Я. Єрмоленко. Київ: Довіра, 1998. 431 с.
12. Словник іншомовних слів / Уклад. Л. О. Пустовіт та ін. Київ: Довіра, 2000. 1018 с.
13. Словник паронімів української мови / уклад. Д. Г. Гринчишин, О. А. Сербенська. Київ: Радянська школа, 1986. 221с.
14. Словник синонімів української мови: У 2-х т. / А. А. Бурячок, Г. М. Гнатюк, С. І. Головащук та ін. Київ: Наук. думка, 1999 – 2000.
15. Словник сучасного українського сленгу / упоряд. Т. М. Кондратюк. Харків: Фоліо, 2006. 350с.

16. Словник української мови: В 11-ти т. / І. К. Білодід (гол. ред.) та ін. Київ: Наук. думка, 1970 – 1980.
17. Ставицька Л. Український жаргон. Словник. Київ: Критика, 2005. 494с
18. Струганець Л. Культура мови. Словник термінів. Тернопіль: Богдан, 2016. 88 с.
19. Сучасний словник іншомовних слів: близько 20 тис. слів і словосполучень / НАН України. Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні. Уклад. О. І. Скопненко, Т. В. Цимбалюк. Київ: Довіра, 2016. 789с.
20. Українська мова. Енциклопедія. Київ: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2016. 824 с.

ДОДАТКОВІ РЕСУРСИ

1. Закон Української Радянської Соціалістичної Республіки «Про мови в Українській РСР» // <http://zakon.rada.gov.ua/laws>
2. Культура мови і культура мовлення. Комунікативні ознаки культури мовлення//
https://pidruchniki.com/1040101747600/dokumentoznavstvo/kultura_movi_kultura_movlennya_komunikativni_oznaki_kulturi_movlennya
3. Конституція України (чинна з 1996 р. зі змінами) // <http://zakon.rada.gov.ua/laws>
4. Лексичні норми мови професійного спілкування
https://pidruchniki.com/1814081747605/dokumentoznavstvo/leksichni_normi_movi_profesijnogo_spilkuvannya
5. Центр культури української мови (<https://centrkum.blogspot.com/>);
6. Українська мова в Інтернеті. - <http://novamova.info/>
7. Українська мова: Енциклопедія. - <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm>
8. Українська мова професійного спілкування // https://pidruchniki.com/1435072247592/dokumentoznavstvo/ukrayinska_mova_profesijnogo_spilkuvannya
9. Уроки державної мови. - <http://mova.kreschatic.kiev.ua/>